

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 1 april 1924 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning angående ytterligare anslag för utarbetande av personregistret till riksdagens protokoll för åren 1809—1866.

I en till bankoutskottet avlåten, den 6 nästlidna mars dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret hemställt, »att bankoutskottet ville föreslå riksdagen att för fullbordande av manuskriptet till personregistret över riksdagens protokoll för åren 1809—1866 anvisa ett belopp av förslagsvis 10,000 kronor att utgå av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus.»

Berörda skrivelse är av följande innehåll:

»Med bifall till bankoutskottets hemställan i dess utlåtande nr 44 uppdrog 1917 års riksdag åt fullmäktige i riksgäldskontoret att låta utarbeta och å tid, som fullmäktige funne lämplig, i en upplaga av 800 exemplar till trycket befordra ett fullständigt personregister till riksdagens protokoll för tiden 1809—1866, varjämte fullmäktige bemyndigades att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader använda ett belopp av förslagsvis 8,000 kronor för arbetets påbörjande.

På grund av detta riksdagens beslut antogo fullmäktige förste kanslisten hos Andra kammaren, juris kand. O. M. F. Seth att såsom ledare och ansvarig redaktör ombesörja utgivandet av ovannämnda register, varom kontrakt med honom avslutades den 1 juni 1918. Enligt sagda kontrakt, som i avskrift bilägges denna skrivelse, skulle ersättningen för notarien Seths eget arbete med registerverket utgå efter 3 kronor per arbetstimme, varförutom han, sedan registret i dess helhet avlämnats i manuskript, skulle uppbära en gratifikation, som bestämdes av fullmäktige. Vidare berättigades notarien Seth att anställa två medarbetare, vilka för sex timmars daglig arbetstid skulle erhålla en gottgörelse av högst 300 kronor för månad. Slutligen föreskrevs i kontraktet, att arbetet med registrets författande borde så bedrivas, att detsamma om möjligt föreläge i manuskript senast den 1 juni 1921, ävensom att fullmäktige ägde förordna en kontrollant, vilken hade att övervaka arbetets fortgång och beskaffenhet. Jämlikt denna senare bestämmelse hava fullmäktige förordnat överbibliotekarien fil. doktor V. Gödel att mot ett arvode av 1,000 kronor för år fungera såsom kontrollant över registerarbetet.

Under tiden till 1919 års slut hade kostnaderna för arbetet ifråga enligt riksgäldskontorets räkenskaper uppgått till omkring 16,700 kronor. Med anledning härav hemställde fullmäktige i skrivelse till 1920 års bankoutskott om bemyndigande att för personregistrets utarbetande använda ytterligare ett belopp av förslagsvis 30,000 kronor. Samtidigt meddelades, att arbetet beräknades föreligga färdigt till tryckning först omkring den 1 juni 1922.

Fullmäktiges hemställan om nytt anslag tillstyrktes av utskottet i utlåtande nr 43 och bifölls sedermera av riksdagen.

Det har emellertid visat sig omöjligt att få arbetet med registerverket fullbordat till sistnämnda tidpunkt, då detsamma befunnits vara betydligt mera omfattande och tidskrävande än man beräknat. Arbetet hade emellertid i början av år 1923 fortskridit så långt, att samtliga till perioden 1809—1866 hörande, till ett antal av 631 st. uppgående protokollsband blivit genomgångna och registrering skett på vederbörande personers namn. Det arbete, som ännu återstår, består i ordnandet av det genom registreringen erhållna materialet (excerpterna), fullständigande av rubrikerna samt utarbetandet av de däri ingående, i kontraktets 4:de mom. omnämnda biografiska notiserna. Detta arbete bör lämpligast utföras av utgivaren personligen.

Kostnaderna för verket hava hittills uppgått till följande belopp:

arvode till notarien Seth	kronor	8,342:—
avlöning till medarbetarna	»	33,981:—
blanketter, skrivmaterialier och diverse utgifter	»	92:60
arvode till kontrollanten	»	4,500:—
		<hr/>
	Summa kronor	46,915:60

Denna summa motsvarar ganska nära det år 1920 anvisade anslaget å 30,000 kronor med tillägg av vad dessförinnan åtgått eller cirka 16,700 kronor.

Såsom ovan meddelats, hade kontrollanten doktor Gödels arvode ursprungligen fastställt till 1,000 kronor årligen. Med doktor Gödel har emellertid sedermera överenskommit, att något arvode ej skulle utgå utöver det redan utbetalade beloppet 4,500 kronor, varjämte Gödel förbundit sig att utan ytterligare ersättning ombesörja kontrollen å det arbete, som ännu återstår att utföra.

Enligt en av herrar Seth och Gödel verkställd approximativ uppskattning skulle registerverket, under förutsättning att detsamma tryckes i samma stora format och med samma stilar som det redan utgivna personregistret för riksdagsperioden 1911—1920, komma att omfatta omkring 1,000 trespaltiga sidor eller 125 åttasidiga ark.

För registerverkets slutliga utarbetande torde ytterligare erfordras omkring 10,000 kronor, utgörande beräknat arvode till notarien Seth för hans återstående arbete. I detta belopp ingår såväl det i kontraktet bestämda arvodet som den gratifikation, vilken efter manuskriptets fullbordande skall tilldelas utgivaren. Den angivna siffran kan dock ej vara annat än approximativ, då en beräkning av den arbetstid, som det ännu återstående redigeringsarbetet kommer att kräva, möter stora svårigheter. Då notarien Seth, vilken sedan år 1919 jämväl handhar redigeringen av den årligen utkommande uppslagsboken över riksdagens verksamhet, förklarar sig villig att tills vidare överlämna detta arbete åt annan person och i så fall kan bli tillfälle att ägna mera tid åt här ifrågavarande registerarbete än hittills varit honom möjligt, synes manuskriptet, därest arbetet omedelbart fullföljes, kunna föreligga tryckfärdigt inom de närmaste två till tre åren.

Fullmäktige hava till behandling förehåft frågan, huruvida registerarbetets fullföljande i besparingssyfte bör tills vidare uppskjutas. Av skäl, som här nedan anföras, anse sig fullmäktige dock för sin del icke kunna tillstyrka ett avbrott. Om arbetet nu uppskjutes för att åter upptagas först efter förloppet av kanske flera år, är det ovisst, huruvida den nuvarande utgivaren, som ingående studerat och är fullt förtrogen med materialet för ifrågavarande

arbete, då kan åtaga sig dess fullbordande. Därest en ny redaktör skulle anställas för registrets fullbordande, erfordras för denne åtskillig tid att sätta sig in i och behärska det föreliggande materialet, något som i sin ordning kommer att medföra ytterligare tidsutdräkt och kostnader. Den av fullmäktige träffade uppgörelsen med kontrollanten förutsätter också, att arbetet bedrivs i ett sammanhang, enär det enligt fullmäktiges mening knappast kan begäras, att sagda uppgörelse skall vara för honom bindande efter ett längre avbrott i arbetet. Slutligen vilja fullmäktige framhålla, att det i och för sig synes vara synnerligen önskligt att ej avbryta ett arbete, som måste anses vara av stor betydelse för studiet av vårt lands politiska historia liksom även för den personhistoriska forskningen i allmänhet. Starka skäl av olika slag tala sålunda enligt fullmäktiges mening för att manuskriptet till registret göres färdigt utan avbrott.

Om fullmäktige sålunda hålla före, att arbetet å registerverket nu på angivet sätt bör fullbordas, är det däremot, enligt fullmäktiges mening, ej erforderligt att redan nu fatta beslut om tryckningens verkställande, utan synes denna fråga lämpligen kunna underställas riksdagen, när manuskriptet föreligger fullbordat.

Utskottet.

Såsom framgår av ovanintagna skrivelse, uppdrog 1917 års riksdag åt fullmäktige i riksgäldskontoret att låta utarbета och till trycket befordra ett fullständigt personregister till riksdagens protokoll för åren 1809—1866 och för arbetets påbörjande ställdes till fullmäktiges förfogande ett förslagsanslag å 8,000 kronor. Kostnaderna för arbetets utförande beräknades då till omkring 16,000 kronor. Höjda avlöningar, liksom ock det förhållandet att registerarbetet skulle komma att taga i anspråk längre tid än som beräknats, medförde emellertid en betydande kostnadsökning, och redan vid utgången av år 1919 hade av det utav 1917 års riksdag anvisade förslagsanslaget disponerats ett belopp av omkring 16,700 kronor. Emellertid erfordrades för arbetets fullföljande ett ytterligare anslag av omkring 30,000 kronor, och anvisade på framställning av fullmäktige 1920 års riksdag berörda belopp. Enligt vad fullmäktige nu meddela, hava kostnaderna för verket hittills uppgått till i det närmaste 47,000 kronor, och erfordras ytterligare omkring 10,000 kronor för verkets slutliga utarbetande. Ehuru kostnaderna sålunda komma att högst betydligt överstiga vad som ursprungligen beräknats, anser utskottet i likhet med fullmäktige, att arbetet bör fullföljas, varför utskottet vill tillstyrka, att ett anslag å nämnda belopp för ändamålet beviljas. Enligt den tidigare uppgjorda planen skulle arbetet föreligga färdigt till tryckning redan omkring den 1 juni 1922. Arbetet har emellertid befunnits vara mera omfattande och tidskrävande än som från början beräknats, men med den nu föreslagna arbetsplanen vill det synas, som om möjlighet skulle förefinnas, att registret skall kunna föreligga färdigt inom en rimlig tid. Utskottet, som förutsätter, att arbetet kommer att bedrivas med största möjliga skyndsamhet och att kostnaderna icke komma att ytterligare överskridas, hemställer,

att riksdagen må bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader

samt kostnader för riksdagens hus använda ytterligare ett belopp av förslagsvis 10,000 kronor för fullbordande av manuskriptet till personregistret till riksdagens protokoll för åren 1809—1866.

Stockholm den 1 april 1924.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, K. J. A., Björnsson, Vindahl, Dalberg, Berge, Lindgren, Bondeson och Bodin*;

av andra kammaren: herrar *Eriksson i Grängesberg, Gustafsson i Örebro, Borggren, Bäcklund, Olsson i Berg, Höglund, Gardell och Jönsson i Fridhill.*
